

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL EKOLOGIŠKŲ MAISTO PRODUKTŲ TVARKYBOS MAITINIMO ĮMONĖSE
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2009 m. gegužės 4 d. Nr. 3D-309
Vilnius

Vadovaudamasis 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinančio reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 (OL 2007 L 189, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 967/2008 (OL 2008 L 264, p. 1), 2008 m. rugsėjo 5 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 889/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo įgyvendinimo taisyklės dėl ekologinės gamybos, ženklinimo ir kontrolės (OL 2008 L 250, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1254/2008 (OL 2008 L 337, p. 80), atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 (Žin., 1998, Nr. [83-2327](#); 2008, Nr. [46-1732](#)), 7.1.12 punktą, ir į Ekologinio žemės ūkio taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 (Žin., 2001, Nr. [1-21](#); 2009, Nr. [6-178](#)),

t v i r t i n u Ekologiškų maisto produktų tvarkybos maitinimo įmonėse taisykles (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

KAZYS STARKEVIČIUS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2009 m. gegužės 4 d.
įsakymu Nr. 3D-309

EKOLOGIŠKŲ MAISTO PRODUKTŲ TVARKYBOS MAITINIMO ĮMONĖSE TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ekologiškų maisto produktų tvarkybos maitinimo įmonėse taisyklės (toliau – taisyklės) parengtos vadovaujantis 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinančio reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 (OL 2007 L 189, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 967/2008 (OL 2008 L 264, p. 1), 2008 m. rugsėjo 5 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 889/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo įgyvendinimo taisyklės dėl ekologinės gamybos, ženklinimo ir kontrolės (OL 2008 L 250, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1254/2008 (OL 2008 L 337, p. 80), ir atsižvelgiant į Ekologinio žemės ūkio taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 (Žin., 2001, Nr. [1-21](#); 2009, Nr. [6-178](#)).

2. Ekologiški maisto produktai tvarkomi ir ženklinami vadovaujantis reglamentu (EB) Nr. 834/2007, reglamentu (EB) Nr. 889/2008, Ekologinio žemės ūkio taisyklėmis ir šių taisyklių nuostatomis.

3. Šios taisyklės privalomos visiems fiziniams ir juridiniams asmenims, tvarkantiems ekologiškus maisto produktus maitinimo įmonėse, ir sertifikavimo įstaigoms, patvirtintoms Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu (toliau – sertifikavimo įstaiga), atliekančioms ekologinės gamybos sertifikavimo ir kontrolės darbus.

II. SĄVOKOS

4. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

Maisto tvarkybos subjektas (toliau – subjektas) – fizinis ar juridinis asmuo, kuris užsiima maisto tvarkymu. Maistą tvarkančio juridinio asmens struktūrinis padalinys prilyginamas atskiram maisto tvarkybos subjektui.

Maistas – apdorotas, pusiau apdorotas ar neapdorotas produktas ar medžiaga, skirti žmogaus mitybai. Maistui taip pat priskiriamas geriamasis vanduo, gėrimai, kramtomoji guma ir kitos medžiagos bei produktai, skirti žmogui vartoti, išskyrus vaistus ir kitus medicinos gaminius, narkotines bei psichotropines medžiagas, tabako gaminius.

Maisto tvarkyba – bet koks poveikis maistui arba veiksmai su juo ar atskiromis jo sudedamosiomis dalimis (įskaitant gaminimą, ruošimą, perdirbimą, pakavimą, laikymą, saugojimą, gabenimą, paskirstymą, tiekimą, pateikimą parduoti, pardavimą), galintys turėti įtakos maisto saugai, kokybei ir mitybos vertei.

Patiekalas – pagal Ekologiškų maisto produktų tvarkybos taisykles maitinimo įmonėse paruoštas valgis.

Ženklinimas – žodžių, duomenų, prekių ženklų, prekių rūšių pavadinimų, iliustruojamosios medžiagos arba simbolių pateikimas ant bet kokios rūšies pakuotės ir (arba) fasuotės, taip pat dokumentuose, pranešimuose, etiketėse, lentelėse ar apvaduose, valgiaraščiuose ir subjektų interneto tinklalapiuose.

Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos reglamente (EB) Nr. 834/2007, reglamente (EB) Nr. 889/2008, Ekologinio žemės ūkio taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

III. EKOLOGIŠKŲ MAISTO PRODUKTŲ SUBJEKTŲ CERTIFIKAVIMAS IR KONTROLĖ

5. Subjektai, norintys užsiimti ekologiškų maisto produktų tvarkyba, privalo:

5.1. sertifikavimo įstaigai, kuri atliks ekologiškų maisto produktų tvarkybos technologinių procesų kontrolę ir patiekalų sertifikavimą, pateikti raštišką prašymą;

5.2. būti susipažinę su reglamentu (EB) Nr. 834/2007, reglamentu (EB) Nr. 889/2008 ir Ekologinio žemės ūkio taisyklėmis arba paskirti asmenį (-is), atsakingą už ekologiškų maisto produktų tvarkybą, kuris (-ie) taip pat turi būti susipažinęs su reglamentu (EB) Nr. 834/2007, reglamentu (EB) Nr. 889/2008 ir Ekologinio žemės ūkio taisyklėmis.

6. Prašymus dėl ekologiškų maisto produktų tvarkybos subjektai gali teikti sertifikavimo įstaigai ištisus metus.

7. Sprendimą dėl ekologiškų maisto produktų tvarkybos sertifikavimo įstaiga priima vadovaudamasi Ekologinio žemės ūkio taisyklėmis bei sertifikavimo įstaigos nustatyta tvarka.

8. Subjektų kasmetinį ir atsitiktinį tikrinimą sertifikavimo įstaiga atlieka vadovaudamasi reglamento (EB) Nr. 834/2007 ir reglamento (EB) Nr. 889/2008 nuostatomis, taip pat šiomis taisyklėmis.

9. Sertifikavimo įstaiga, atlikusi subjektų tikrinimą, surašo tikrinimo protokolą bei įvertinusi patikros rezultatus priima sprendimą dėl sertifikato išdavimo ar panaikinimo ir raštu informuoja subjektą apie priimtą sprendimą bei jo apskundimą.

IV. EKOLOGIŠKŲ MAISTO PRODUKTŲ TVARKYBOS REIKALAVIMAI

10. Subjektai visuose maisto tvarkymo etapuose privalo užtikrinti, kad naudojami ekologiški maisto produktai ir/ar jų sudedamosios dalys būtų atskirtos nuo neekologiškų maisto produktų ir /ar jų sudedamųjų dalių, ir vengti bet kokio jų maišymosi.

11. Sandėliuojant ekologiškus maisto produktus turi būti užtikrintas tinkamas jų identifikavimas ir atskyrimas nuo neekologiškų produktų (pvz.: skirtingos ekologiškų ir neekologiškų produktų laikymo taros, paženklintos ekologiškų produktų taros, produktai sudėti skirtingose lentynose ir pan.).

12. Ekologiškų maisto produktų, sudedamųjų dalių ir/ar kitų medžiagų, naudojamų tvarkybos procese, įsigijimo dokumentuose turi būti nurodyta jų kilmė, pateikta informacija apie ekologiškų maisto produktų tiekėją ir produkcijos pavadinimą su nuoroda „ekologiškas“.

13. Jeigu ekologiški ir neekologiški maisto produktai perdirbami tais pačiais įrenginiais, šių produktų grupių technologinės operacijos turi būti atliekamos skirtingu laiku, o prieš pradėdant perdirbti ekologiškus produktus būtina kruopščiai išvalyti įrenginius bei gamybos

priemonės ir apie tai pažymėti Gamybinių ir pagalbinių patalpų, įrangos bei taros valymo ir dezinfekavimo žurnale (4 priedas).

14. Subjektai turi imtis visų priemonių, kad apsaugotų ekologiškus maisto produktus nuo teršalų, kurie gali patekti įrenginių, patalpų valymo ar dezinfekavimo metu.

15. Subjektas ar jo paskirtas atsakingas asmuo turi pildyti žurnalus, kurių formos pateiktos šių taisyklių 1–5 prieduose, kurie turi būti saugomi 3 metus ir pateikiami kontroliuojančių pareigūnų prašymu.

16. Subjektų veiklos buhalterinė apskaita turi būti tvarkoma teisės aktų nustatyta tvarka, o visų perkamų ir parduodamų ekologiškų maisto produktų, sudedamųjų dalių bei medžiagų finansiniai dokumentai saugomi 3 metus. Prireikus šie dokumentai pateikiami kontrolę atliekantiems pareigūnams.

V. EKOLOGIŠKŲ SUDEDAMŲJŲ DALIŲ IR PATIEKALŲ BEI JŲ ŽENKLINIMO REIKALAVIMAI

17. Ekologiški maisto produktai ir sudedamosios dalys, naudojami ekologiškų patiekalų gamybai, turi būti užauginti/pagaminti laikantis šių taisyklių 1 punkte nurodytų teisės aktų reikalavimų.

18. Draudžiama vienam patiekalui naudoti tas pačias ekologiškas ir neekologiškas sudedamąsias dalis.

19. Tos pačios sudėties ekologiški ir neekologiški patiekalai vienu metu (dienos valgiaraštyje) yra draudžiami.

20. Vartotojui patiekalai gali būti siūlomi kaip ekologiški, jei patiekalų sudėtyje yra ne mažiau kaip 95 proc. ekologiškų sudedamųjų dalių (įskaitant prieskonius), pagamintų laikantis šių taisyklių 1 punkte nurodytų teisės aktų reikalavimų.

21. Geriamasis vanduo ir/ar valgomoji druska, kaip sudedamosios dalys, į ekologiškų patiekalų sudėtį neįskaičiuojami.

22. Maisto produktų tvarkybos proceso metu turi būti išsaugoma ekologiškų maisto produktų bei sudedamųjų dalių maistinė vertė ir kokybė.

23. Maisto priedai, perdirbimo pagalbinės medžiagos, kvapiosios medžiagos, mikroorganizmų ir fermentų preparatai, mineralai, mikroelementai, vitaminai, taip pat amino rūgštys ir kitos maisto medžiagos gali būti naudojamos, tik jei jos leidžiamos pagal reglamento (EB) 889/2008 27 straipsnį:

23.1. norint išsaugoti produkto maistinę vertę;

23.2. pagerinti produkto laikymo kokybę ar trukmę;

23.3. dėl technologinių tikslų.

24. Sertifikuoti ekologiški patiekalai ir sudedamosios dalys ženklinami sertifikuotų ekologiškų produktų ženklų:

24.1. jei patiekalas ekologiškas, ženklas dedamas šalia jo pavadinimo valgiaraštyje, lankstinuke ir kt.;

24.2. jei sudedamoji dalis ar kelios sudedamosios dalys ekologiškos, ženklas bei papildoma informacija (pvz.: restorane naudojamos tik ekologiškos bulvės; nuo rugpjūčio iki lapkričio mėn. maistui ruošti naudojamos ekologiškos daržovės ir pan.) pateikiama valgiaraštyje, lankstinuke ir kt.

25. Vartotojams privaloma suteikti tikslią informaciją apie patiekalų sudėtį, ekologiškas sudedamąsias dalis. Bet koks vartotojų klaidinimas patiekalus ženklinant ar reklamuojant yra draudžiamas.

26. Asmenys, pažeidę šių taisyklių reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

Ekologiškų maisto produktų tvarkybos
maitinimo įmonėse taisyklių
1 priedas

**(Ekologiškų maisto produktų, sudedamųjų dalių ir/ar kitų medžiagų, naudojamų
tvarkybos procese, pirkimo apskaitos žurnalo forma)**

(Ekologiškų maisto produktų tvarkybos maitinimo įmonės pavadinimas)

**EKOLOGIŠKŲ MAISTO PRODUKTŲ, SUDEDAMŲJŲ DALIŲ IR/AR KITŲ
MEDŽIAGŲ, NAUDOJAMŲ TVARKYBOS PROCESSE, PIRKIMO APSKAITOS
ŽURNALAS**

Data ir dokumento Nr.	Prekės pavadinimas	Kiekis, mato vnt.	Gamintojas ir pardavėjas	Naudojimas

(atsakingo darbuotojo pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

**(Ekologiškų maisto produktų ir sudedamųjų dalių, naudojamų tvarkybos procese,
perdirbimo apskaitos žurnalo forma)**

(Ekologiškų maisto produktų tvarkybos maitinimo įmonės pavadinimas)

**EKOLOGIŠKŲ MAISTO PRODUKTŲ IR SUDEDAMŲJŲ DALIŲ, NAUDOJAMŲ
TVARKYBOS PROCESSE, PERDIRBIMO APSKAITOS ŽURNALAS**

Produkto pavadinimas	Perdirbimo būdas	Perdirbimo data	Mato vnt.	Produkto kiekis iki perdirbimo	Produkto kiekis po perdirbimo	Nuostoliai, brokas

(atsakingo darbuotojo pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

(Ekologiškos produkcijos realizavimo apskaitos žurnalo forma)

(Ekologiškų maisto produktų tvarkybos maitinimo įmonės pavadinimas)

EKOLOGIŠKOS PRODUKCIJOS REALIZAVIMO APSKAITOS ŽURNALAS

Data	Ekologiškos produkcijos pavadinimas ir statusas	Mato vnt.	Kiekis	Realizacijos vieta

(atsakingo darbuotojo pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

**(Gamybinių ir pagalbinių patalpų, įrangos bei taros valymo ir dezinfekavimo žurnalo
forma)**

(Ekologiškų maisto produktų tvarkybos maitinimo įmonės pavadinimas)

**GAMYBINIŲ IR PAGALBINIŲ PATALPŲ, ĮRANGOS BEI TAROS VALYMO IR
DEZINFEKAVIMO ŽURNALAS**

Objekto pavadinimas	Valymas/Dezinfekavimas		
	būdas	data	naudojamos priemonės

(atsakingo darbuotojo pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

**(Apsaugos nuo kenksmingųjų organizmų maitinimo įmonės gamybinėse ir pagalbinėse
patalpose žurnalo forma)**

(Ekologiškų maisto produktų tvarkybos maitinimo įmonės pavadinimas)

**APSAUGOS NUO KENKSMINGŲJŲ ORGANIZMŲ MAITINIMO ĮMONĖS
GAMYBINĖSE IR PAGALBINĖSE PATALPOSE ŽURNALAS**

Data	Patalpa	Naudotos apsaugos medžiagos bei priemonės ir jų panaudojimo būdas

(atsakingo darbuotojo pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)
